

PETR BOHUMSKÝ - rozhovor

Petr Bohumský, 47 let, ženatý, 4 děti od jedenácti do devatenácti let, profesí matematik, pětadvacet let v České pojišťovně, původem z Opavy, nyní žije v Praze. Mezinárodní vrchní rozhodčí s kvalifikací i pro turnaje o světové tituly, místopředseda České asociace stolního tenisu a člen komise rozhodčích ETTU.

1. Čo Ťa priviedlo k stolnému tenisu, kedy si začínal, robil si aj iné športy?

Na pingpongu se seznámili moji rodiče, takže se mu v dětství nedalo vyhnout. Nikdo nás ale se sestrou nenutil, byli jsme vedeni spíše všestranně a taky si vyzkoušeli všechno možné. Závodně jsem hrál ještě šachy, ale nakonec se přiklonil ke sportu, kde je možné nějakou tu chybičku ještě napravit.

2. Bol si aj aktívnym hráčom stolného tenisu? Trénerom? Alebo Tvoja dráha bola hneď funkcinárska? Rozhodcovská?

Za aktivní hraní by se dalo považovat období do patnácti let, kdy jsme s družstvem kadetů Slezanu Opava byli stříbrní na mistrovství republiky, pak v juniorském věku na internátní škole šla úroveň dolů, a potom v Praze během vysoké školy se nám podařilo postoupit do extraligy, ale ta už byla nad moje síly. Soutěže hraji s různě dlouhými přestávkami dodnes, ale pořád nižší, aby se dalo hrát bez tréninku. Na veteránské soutěže si zatím netroufám.

Moc nevěřím, že je možné rovnou nastoupit funkcionářskou dráhu, aniž by člověk měl k našemu sportu nějaký bližší vztah. U rozhodčích je podle mě hráčská zkušenost přímo předpokladem lepšímu porozumění, co se u stolu děje.

3. Aké boli Tvoje rozhodcovské začiatky, kde? Kto Ťa k rozhodovaniu priviedol?

Děkuji za tuto otázku, strasně rád si zavzpomínám, i když to pro čtenáře možná zajímavé nebude. U nás v Opavě se tradičně hrával velký turnaj po rodákovi nazývaný „Bezručák“, byla to událost, hrála tam Maruška Hrachová i v soutěži mužů, bratři Brodové po návratu z Číny vyhazovali při servisu míček až na úroveň balkónu, Pepa Dvořáček, obranář pan Pospíšil, Mirek Bindač a další, u stolu jsem rozhodoval finále mladších žáků mezi Petrem Korbelem a Davidem Štěpánkem. Co pamatuji, hlavním rozhodčím býval ostravský pan Vavroš a můj tatínek si tam vždycky odpracoval své, ať už na losování nebo na hale nebo při psaní diplomů. Byl jsem malý a jen se tam motal, ale bavilo mě to hodně, dělal jsem pak turnaje klukům na sídlišti.

K opravdovému rozhodování jsem se ale dostal až v době, kdy už jsem kvůli pracovním povinnostem nemohl být každý den v herně, ukončil trenérskou dráhu a méně časově náročnou rozhodcovskou začal dělat vlastně proto, abych se sportem neztratil kontakt.

4. Odkedy posobiš ako medzinárodný hlavný rozhodca? Rozhoduješ aj pri stole?

Jsou rozhodčí, kteří jsou schopni být dobrými rozhodčími jak u stolu tak jako vrchní rozhodčí, třeba rakouský Josef Waizinger, italský Andrea Abascia, váš Janko Vaniak anebo naše Klára Vaculovičová. Já mezi ně spíše nepatřím a od začátku jsem se specializoval na vrchního rozhodčího. Mezinárodní zkoušky jsem složil v roce 2005. Předtím jsem na mezinárodních

turnajích pracoval v rámci sportovně technické komise na zpracování výsledků, časových plánech a losování.

5. Mal si aj rozhodcovské vzory? Učiteľov?

Jsem přesvědčený, že člověk se musí učit pořad, a to platí i pro rozhodčí. A vzory, ať kladné nebo záporné, jsou pro mě ten nejlepší způsob jak snadno získat nové zkušenosti, zapamatovat si, jak bych chtěl danou situaci taky umět řešit, anebo se zamyslet, jak reagovat jinak.

První mezinárodní zkušenosti jsem sbíral na otevřených mistrovstvích Slovenska a Česka jako zástupce zkušených vrchních rozhodčích – Jozefa Goláně, Zdeňka Jiráka, Jána Vaniaka a Jiřího Olbrichta. V roce 2011 jsem byl zařazen do projektu ITTF pro přípravu vrchních rozhodčích na nejvýznamnější světové akce. V rámci něj jsem byl (a jsem rád, že pořad jsem) mentorován stolnětenisovými experty, mezi nimiž jsou Graeme Ireland z Austrálie, Richard Scruton z Anglie, Cindy Leung z Hong Kongu, Patrick Ringel z Francie nebo Mike Skinner z Kanady. Další zkušenosti a vzory přinesla spolupráce s kolegy se zmíněného projektu. Podle mě nejlepší na světě, kterým půjdu kdykoli dělat zástupce, abych se něco přiučil, jsou Stuart Sherlock z Anglie a C.K.Chan z Hong Kongu. Asi ne náhodou byl první z nich vybraný na olympiádu a druhý na paralympiádu do Ria. Hodně mě naučili Werner Thury z Rakouska a Michael Zwipp z Německa. Z této skupiny nejradši spolupracuji s Tinou Crottou z Řecka a Kirillem Mazaevem z Ruska. A napadají mě ještě další a další jména...

6. Čo Ťa na stolnom tenise a dráhe rozhodcu najviac priťahuje, čím Ťa obohacuje?

Když se turnaj podaří, jsem šťastný, že mohu stolnímu tenisu něco vrátit za všechno, co jsem s ním zažil. Dobrý a obohacující pocit vychází z toho, když věřím, že na turnajích dokážu být užitečný. Baví mě technické záležitosti turnajů, ale i kontakt s lidmi, s rozhodčími, hráči i trenéry. Mám rád cestování, i když turistiky si vrchní rozhodčí moc neužije, spíš jen nasávám atmosféru daného místa a říkám si, kam se jednou musím vrátit a setkat se s pingpongovými přáteli.

7. Odkedy Ťa poznáme, mal si vždy veľmi dobrý vzťah ku Slovensku a rád si chodil na stolnotenisové akcie. Dokonca si sa vyjadril a prezentoval to aj na ETTU, že Ti výrazne pomohli pri Tvojich rozhodcovských začiatkoch, ako si to myslel?

Vyrůstal jsem v Československu, s rodiči jsme na aktivních dovolených Slovensko procestovali úplně celé, každoroční lyžovačky, nespočet bodovacích turnajů mládeže, mám u vás spoustu přátel, později i kolegů z práce, můj současný šéf je také Slovák. Jsem u vás prostě jako doma. V roce 1993, až po rozdělení federace, se konala poslední společná československá universiáda, na které jsem nepotkal nikoho, kdo by si přál vazby mezi námi přetrhat, i když jsme z jiných států, a dovedete si představit, jak studenti dokázali vztahy upevňovat.

Můj první mezinárodní turnaj, a to v roli STK, bylo mistrovství Evropy v Topolčanoch v roce 1992. Následovalo mezinárodní mistrovství (už jen) Slovenska v lednu 1993. Z doby před rozhodcovskou dráhou ještě rád vzpomínám na mistrovství Evropy v Bratislavě v roce 2000, kam jste mě pozvali do technické komise jako experta na losování.

Co se týče rozhodování, nikdy si nepřestanu vážit příležitostí, které jsem u vás dostal, přestože jste to se mnou taky často neměli jednoduché. SSTZ každoročně pořádá juniorský a kadetský otevřený turnaj v Malackách, Senci, Bratislavě, mezi lety 2006-2011 jsem snad nevynechal žádný a dodnes se rád vracím. Dostal jsem u vás ve svých začátcích více

příležitostí než od své vlastní asociace. Jednoznačně přelomový turnaj v rozhodcovské kariéře pro mě bylo mistrovství světa juniorů v Bratislavě v roce 2010. Myslím, že hlavně díky němu jsem se etabloval na úrovni ITTF a dostal pak další příležitosti na světových turnajích.

Jediné, co jsem na Slovensku dlouho opomíjel, byly turnaje tělesně postižených, dříve konané v Piešťanoch, ale už i to jsem před dvěma lety napravil a od té doby se každoročně vracím.

8. Si veľmi dobrým znalcom pomerov v SSTZ a úrovne práce rozhodcov. Ako by si hodnotil na základe svojich skúseností z pôsobenia funkcie hlavného rozhodcu z turnajov na Slovensku a v zahraničí úroveň slovenských rozhodcov? Ako aj úroveň prípravy a organizácie rozhodcovského zabezpečenia medzinárodných turnajov organizovaných v SR?

Vždycky jsem obdivoval vaši úroveň organizace, která v minulosti byla mnohem profesionálnější a koncepčnější než u nás, možná i díky speciální roli v rámci sekretariátu vašeho svazu. Sledování vývoje pravidel a řádů, způsob nominace na akce, školení a příprava rozhodčích, vše vždy systematické. Podmínky pro činnost rozhodčích jsou dobré, vypracovali se u vás i držitelé modrého odznaku, nejvyšší kvalifikace rozhodčích u stolu. U nás jsme v této oblasti provedli za posledních deset let celou řadu změn a jsem rád, že některé i pro vás mohly být inspirací.

Živě si pamatuji svůj první turnaj v roli zástupce vrchního rozhodčího v Bratislavě, kdy mě vaši rozhodčí přivítali potleskem a s plným respektem přistupovali k mé „vedoucí“ práci, i když byli většinou mnohem zkušenější a někteří i o generaci starší.

Není možné házet všechny slovenské rozhodčí do jednoho pytle, máte zkušené a suverénní matadory, kteří vás za stolem nezklamou, ale někdy je to s nimi těžké, protože se hůře přizpůsobují aktuální situaci. Máte tiché a pilné pracanty, na které můžete naložit spoustu práce a oni nepoleví v kvalitě rozhodování do posledního míčku. Máte dokonalé týmové hráče, kteří s čímkoli pomohou, i když nemusí. Máte osobnosti, kteří i těžké situace bravurně zvládnou. A máte i nové tváře, které na sobě nadšeně pracují a mají na mezinárodním poli budoucnost. Asi bych si vzpomněl i na složitější situace při spolupráci s vašimi rozhodčími, ale myslím, že jsme všechny nakonec zvládli vyřešit korektně.

9. Na rozhodcov sú zo strany ITTF, ETTU ale aj národných zväzov kladené stále vyššie nároky. Aké vlastnosti by mal podľa Teba mať dobrý rozhodca, na čo by sa mal sústrediť pri svojom raste. Aké sú súčasné trendy v rozhodovaní z pohľadu ITTF?

ITTF v súčasnosti klade najväčší dôraz na vysokou úroveň prezentácie športu. Je to dôležité zejména kvôli konkurencii medzi športy o mediálnu pozornosť, sponzory, a možnosť zařazení do programu olympijských her. K tomuto cíli musí přispět všichni pořadatelé akcí, hráči i rozhodčí. K práci rozhodčího tým přibývají nové povinnosti v rámci předzápasové přípravy, nástupů, live scoringu, vystupování v hracím prostoru a dalších procedur často navíc specifických pouze pro danou akci, takže kamkoli rozhodčí přijede, musí si osvojit jiné postupy.

To však neznamená, že by technické aspekty rozhodování byly méně důležité. Dokonalá znalost pravidel, řádů a standardních postupů stejně jako schopnost komunikovat s hráči a trenéry zůstávají základním předpokladem úspěšné práce rozhodčího.

10. V čom vidíš najväčšie problémy vo vzťahu rozhodcovia - tréneri, funkcionári z hľadiska ich hodnotenia rozhodcov

Každý zápas je pro hráče a trenéry důležitý a tak se nelze divit občasným emocionálním reakcím i vůči rozhodčím. Dobrý rozhodčí tyto situace zvládne v klidu a s nadhledem, má také možnost přivolat vrchního rozhodčeho, který mu s řešením vzniklé situace pomůže. Hráči a trenéři často citlivě reagují na rozhodnutí o skutkové podstatě, jako jsou dotek sítky při podání nebo dotek hrany stolu, rozhodčí proto musí být nepřetržitě koncentrovaný, aby si byl sám za sebe jistý, že rozhodl podle toho, co doopravdy viděl, a ne co se mu zdálo. Dalším předmětem nekonečných diskusí a stížností bývá posouzení správného podání, nikoli pouze v situacích, kdy se rozhodčí odhodlá hru přerušit, ale ještě častěji, když neregulérní servis toleruje. Vyhodnotit ve zlomku vteřiny všechna pravidla o podání je podle mě nejtěžší úkol rozhodčího. Když totiž nekoná správně, ať už z důvodu neznalosti nebo opatrnosti, poškozuje tím přijímajícího hráče a vytváří tím hráčům nerovné podmínky ve srovnání s ostatními rozhodčími. Tím se dostávám k dalšímu důvodu stížností na rozhodčí, kterým je nekonsistentnost v rozhodování. Znáte to? „Na stole číslo pět mají taky skoro stejné dresy.“ „Minulý zápas jsem s tou raketou mohl hrát.“ „Ten servis mi ještě nikdo na světě neodpískal.“ Je zkrátka potřeba abychom se všichni snažili uplatňovat stejný metr, a tím vytvořili hráčům rovné podmínky.

11. Je o Tebe známe, že preferuješ predovšetkým mladých a kvalitných rozhodcov, jazykovo vybavených a pomáhaš im v ich raste. Aj vďaka Tvojej pomoci sa vám podarilo vychovať u vás rad nových držiteľov modrého odznaku, hlavnú rozhodkyňu a národných rozhodcov. Aj Tvojou zásluhou máme aj my na Slovensku znovu medzinárodného hlavného rozhodcu v osobe Mateja Hamrana, ktorý si postupne získava uznanie a autoritu nielen doma ale aj v zahraničí. Na Slovensku máme tiež niekoľko nových medzinárodných a začínajúcich rozhodcov ktorí majú perspektívu ďalšieho rastu. Čo by si im odporučil?

Kvalita rozhodování je jedním z důležitých faktorů úspěchu turnaje. Měl jsem možnost spolupracovat se skupinou takových rozhodčích, že mi bylo líto, že finále nemohou pískat všichni, na jiném turnaji jsem ale neměl dostatek dobrých rozhodčích ani na čtvrtfinále. Nemyslím si, že o kvalitě rozhoduje věk nebo jazykové vybavení, ale snaha na sobě pracovat a stále se zdokonalovat. Takovým rozhodčím vždycky rád pomůžu. U nás jsme systém vzdělávání rozhodčí zásadně přenastavili a věřím, že k lepšímu.

Z úspěchu Mateje a Kláry u loňských zkoušek na mezinárodního vrchního rozhodčího v Bratislavě jsem měl velikou radost, ale byla to především jejich zásluha. Matej si zasloužil uznání nejen jako vrchní rozhodčí, ale i jako technický delegát na mezinárodních akcích tělesně postižených.

Na vašich turnajích vždycky rád potkám všechny staré známé, ale všímám si, že se mezi slovenskými rozhodčími objevují i nové tváře, například Iveta Ivaničová a Lucia Voždárová letos úspěšně působily i na Czech Open. Přeju jim všem co nejvíce nových zkušeností, možnost pracovat v páru s dobrými rozhodčími nejen ze Slovenska, ale i ze zahraničí, aby se nebáli ptát se svých kolegů a vrchních rozhodčích na zpětnou vazbu a aby si brzy získali zasloužený respekt.

12. Patříš medzi najlepších a najuznávanejších hlavných rozhodcov ITTF. Vykonával si množstvo funkcií hlavného rozhodcu či zástucu na najvýznamnejších podujatiach..... Ktoré z nich si vážiš najviac a považuješ za najúspešnejšie?

Všetchny akce mají to své, ať už řídíte turnaj mládeže na třiceti stolech anebo světový pohár s dvaceti hráči.

Byl jsem vážně nadšený z letošní olympiády mládeže v Buenos Aires. Atmosféra olympiády je jedinečná, ve vedlejší hale se konají soutěže jiného sportu, navzájem se podporují sportovci z různých sportů, divácká návštěvnost je veliká, na úroveň presentace sportu jsou ty nejpřísnější požadavky, sportovci nastupují s maximální motivací.

Turnaj, ze kterého mám pocit, že jsem osobně nejvíce přispěl k jeho úspěšnému dokončení, bylo mistrovství světa družstev v Kuala Lumpur 2016. Hrací podmínky byly tak příšerné, že dodnes nechápu, jak jsme v nich mohli tak významný turnaj odehrát. Však se taky v důsledku organizační úrovně tohoto turnaje do budoucna změnil jeho hrací systém.

13. Určite máte aj úsmevné, či zaujímavé zážitky zo svojej rozhodcovskej praxe. Podielíš sa s niektorými?

Zážitkov je celá řada, a protože přichází stále nové, nikdy to nepřestane být zajímavé. Asi nejlepší pocit jsem měl, když jsem losoval mistrovství světa v Paříži a na pódiu v krásném historickém sále pařížské radnice vedle mě stál Jean-Philippe Gatien, mistr světa z doby, kdy jsem jako kluk hrával. Pobavila mě například jedna babička na mistrovství Evropy veteránů, když si ve finále útěchy stěžovala na paprsek světla v hracím prostoru. Jiný volný stůl jsem však neměl, tak jsme ten jejich posunuli ze slunce a vše bylo v pořádku přestože pak stál těsně u stěny. Jednou v Malackách jsme se celou noc nevyspali, protože městem projížděla troubící auta se slovenskými vlajkami na počest historicky prvního vítězství Slovenska nad Českem v hokeji. Napadá mě řada dalších situací, kdy se něco podařilo úspěšně vyřešit, i když nám přitom do smíchu nebylo, a z toho pak pramení uspokojivý pocit.

14. Vzhľadom na svoje pracovné vyťaženie a času venovaný pre stolný tenis, vieš si nájsť ešte voľný čas aj na svoju rodinu, či ďalšie záľuby? Aké?

Mám docela náročnou práci a moje skvělá rodina dobře ví, že čas věnovaný stolnímu tenisu je pro mě nejlepší regenerace duševních sil. Žádné z dětí sice u pingpongu nevydrželo, ale naše rodina sportem žije. Všechny děti se závodně věnují kolečkovému rychlobruslení a každý má něco svého navíc. Tři starší jsou úspěšnými reprezentanty, syn dokonce juniorským medailistou mistrovství Evropy. Jsem na ně moc pyšný, a když už teď jsou větší a samostatnější, jsem rád, když sami navrhnou nějakou společnou aktivitu.

Co se týče jiných koníčků, baví mě celá spousta dalších věcí a těším se do penze, abych se jim mohl pořádně pověnovat.

15. Čo by si odkázal rozhodcom stolného tenisu na Slovensku?

Zejména bych všem rád moc poděkoval za jejich práci pro náš stolní tenis. Každý z vás zaslouží obdiv, že svůj volný čas tráví tímto způsobem. Přeji vám, ať máte z rozhodování radost, ať vás baví trávit společně čas na stolnětenisových akcích, ať se vám líbí zápasy, které rozhodujete, a ať jste hrdí, že pomáháte rozvoji našeho sportu a lidem kolem něj. Těším se, že se brzy zase setkáme.

Zhovárał sa: Ján Vaniak